

Науковий реферат статті Гонtareвої І. В. "Міра системної ефективності діяльності підприємства"

Різноманітність матеріальних і нематеріальних елементів на підприємстві, утворення прямих і зворотних зв'язків між ними ускладнює розуміння сутності ефективності, процедуру оцінювання явища і використання оцінки для управління. Метою статті є аналіз теоретичних передумов формування міри системної ефективності діяльності підприємства.

У процесі пошуку міри для економічних величин необхідно враховувати системні умови їх взаємозв'язку, що базуються на принципі необхідної різноманітності. Розгляд економічних величин без їх взаємозв'язку призводить до втрати їх якісної визначеності. Під час переходу від аналізу до синтезу міри ефективності наведено смислову характеристику поняття "якісна визначеність" та форми прояву потреби: виробляти і використовувати.

У статті встановлено, що економічна ефективність виникає в результаті взаємодії потреби і засобів задоволення потреби як системи умов дієвості цих засобів. Визначено, що мірою потреби слугує її внесок, частка в переважній потребі, яка складається в результаті взаємодії в ланцюжку "інвестор – виробник – користувач". Потреба є рушійною силою, основним фактором господарської діяльності. Засобами задоволення потреб і їх кількісним відображенням на підприємстві є: для інвесторів – авансована вартість; для трудового колективу – додана вартість; для користувачів, покупців продукції – споживча вартість. Мірою в ланцюжку авансованої, доданої та споживчої вартості є мінова вартість, яка відображає альтернативні витрати у використанні праці і капіталу.

Обґрунтовано перехід від системи умов в оцінюванні ефективності господарської діяльності підприємства до системної ефективності, в якій умови взаємозалежні і взаємодоповнювані.

Література: 1. Гонtareва І. В. Оцінювання системної ефективності функціонування і розвитку промислових підприємств : монографія / І. В. Гонtareва. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 480 с. 2. Joseph E. Stiglitz. Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress [Electronic resource] / Joseph E. Stiglitz, Amartya Sen, Jean-Paul Fitoussi. – Access mode : http://www.stiglitz-sen-fitoussi.fr/documents/rapport_anglais.pdf. 3. Leibenstein H. The organizational foundations of X-inefficiency: A game-theoretic interpretation of Argyris' model of organizational learning / H. Leibenstein, S. Maital // Journal of Economic Behavior and Organization. – 1994. – No. 23 (3). – P. 251–268. 4. Амоша А. И. Основы конструирования экономических систем. Кн. 2. Производственно-экономические системы : монографія / А. И. Амоша, Е. Т. Иванов. – Донецк : ИЭП НАН Украины, 2008. – 312 с. 5. Геєць В. М. Нестабільність та економічне зростання / В. М. Геєць. – К. : Інститут економіки прогнозування, 2000. – 344 с.

6. Пономаренко В. С. Структура визначення інтегрального показника системної ефективності розвитку підприємства / В. С. Пономаренко, І. В. Гондарева // Економіка розвитку. – 2012. – № 1 (61). – С. 86–94. 7. Друкер П. Ф. Практика менеджмента / П. Ф. Друкер ; пер. с англ. – М. : Изд. дом "Вильямс", 2003. – 398 с. 8. Скрипко Л. Е. Экономические аспекты в системах менеджмента качества: результативность и эффективность [Электронный ресурс] / Л. Е. Скрипко. – Режим доступа : <http://quality.eur.ru/ECONOM/ea.htm>. 9. Калейчик М. М. Квалиметрия / М. М. Калейчик. – М. : МГИУ, 2003. – 200 с. 10. Малярець Л. М. Вимірювання ознак об'єктів в економіці: методологія та практика [Текст] : наукове видання / Л. М. Малярець. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. – 384 с. 11. Гондарева І. В. Семантичний аналіз факторів підвищення ефективності розвитку підприємства / І. В. Гондарева // Економіка розвитку. – 2014. – № 1 (69). – С. 71–75. 12. Аткинсон Э. Б. Лекции по экономической теории государственного сектора : учебник / Э. Б. Аткинсон, Дж. Э. Стиглиц ; пер. с англ. под ред. Л. Л. Любимова. – М. : Аспект-Пресс, 1995. – 832 с.

Інформація про автора

Гондарева Ірина Вячеславівна – докт. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємства та менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9-А, e-mail: lider.06@mail.ru).